JAARSTUKKEN 2020
REGIO STEDENDRIEHOEK
VERSIE 14 APRIL 2021

T 0571 - 27 98 80 | E info@cleantechregio.nl | W www.cleantechregio.nl

INHOUDSOPGAVE

	JAARVERSLAG	3
1	VOORWOORD	3
2	DE RESULTATEN OP EEN RIJ	4
3	PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
3.1	PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BUREAU STEDENDRIEHOEK	5
	3.1.1 Bestuur	5
	3.1.2 Bureau Stedendriehoek	6
3.2	PROGRAMMA 2 AGENDA STEDENDRIEHOEK	10
	3.2.1 Algemene terugblik	10
	3.2.2 Innovatie en Human Capital	10
	3.2.3 Schone Mobiliteit	11
	3.2.4 Leefomgeving	12
	3.2.5 Algemeen/lobby	16
3.3	PROGRAMMA 3 SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT	18
	3.3.1 Algemene	18
	3.3.2 Vlot en Veilig fietsen	18
	3.3.3 Werkgeversaanpak	18
	3.3.4 Logistiek	18
3.4	PROGRAMMA 5 UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN	19
4	VERPLICHTE PARAGRAFEN	20
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
4.2	Financiering	21
4.3	Bedrijfsvoering	22
4.4	Rechtmatigheid	22
5	JAARREKENING	23
5.1	Grondslagen waardering en resultaatbepaling	23
5.2	Balans per 31-12-2020	23
5.3	Toelichting op de balans	24
	5.3.1 Vlottende activa	24
	5.3.2 Vaste activa	25
	5.3.3 Vlottende passiva	26
5.4	Overzicht baten en lasten 2020	28
5.5	Wet Normering Topinkomens	31
5.6	Taakveldenoverzicht	33

HOOFDSTUK 1 VOORWOORD DOOR DE VOORZITTER

2020 was een ongekend jaar. Toen ik vorig jaar dit voorwoord schreef had corona net zijn intrede gedaan en hadden we geen idee wat het jaar ons zou brengen. We moesten als gemeenten flexibel zijn en veerkracht tonen en waren druk met veel korte termijn zaken. Wat we in 2020 wél wisten is dat we ons wilden blijven focussen op onze doelen voor de lange termijn; Een sterke economische regio waar het fijn wonen en werken is. En dat is precies waar we ons als gemeenten voor hebben ingezet. Mét resultaat!

REGIODEAL

In februari 2020 heeft de Strategische Board de Regio Deal binnengehaald. Een fantastisch succes waardoor we samen - gemeenten, ondernemers en onderwijs - innovatieve projecten en ontwikkelingen kunnen realiseren. We hebben dit jaar nodig gehad om de organisatie op te tuigen, maar in 2021 kunnen we vól aan de slag.

EXTRA WONINGEN

Een ander resultaat waar we trots op zijn is de Woonagenda 2020 waar de ambitie vanaf spat. Hierin is afgesproken dat we meer huizen mogen bouwen. Inclusief Deventer gaat het om circa 21.000 nieuwe woningen tot 2030 met een ambitie naar 40.000 in 2040. Daarmee kunnen we als regio beter inspelen op de groeiende vraag naar huizen.

DUURZAME WERKLOCATIES

Eind 2020 is de actualisatie van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) afgerond. Hierin hebben we onder meer gekozen voor verduurzaming van bedrijventerreinen en huisvesting van grootschalige logistiek in de A1-corridor.

RES

Nóg een prestatie van formaat is het indienen van de Concept Regionale Energie Strategie (RES). Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties van zeven gemeenten hebben in die strategie beschreven hoeveel opwek van zon- en windenergie we in de periode tot 2030 willen realiseren en welke mogelijkheden we zien na 2030. Een zeer complex vraagstuk dat veel inzet en inzicht vraagt van ons allen. Wat ik gaaf vind is dat we hierbij nadrukkelijk ook jongeren betrekken, het gaat immers om hun toekomst, en dat we op weg naar een definitieve RES hen en alle andere inwoners zoveel mogelijk laten participeren.

MOBILITEIT

Daarnaast hebben we gewerkt aan de verbetering van onze mobiliteit. Tussen de steden en plaatsen in onze regio, maar ook landelijk én internationaal. Zo is de verbreding van de A1 gestart, wordt de Berlijn-trein versneld en werken we aan verbeterde fietspaden tussen de diverse kernen in de regio. We blijven dus in verbinding.

BLIK VOORUIT

En dan hebben we dit jaar ook nog onze interne organisatieverandering afgerond. Ik ben heel trots op ons hele team met Ineke Lijnema (secretaris WGR) en Arko van Brakel (directeur Board) aan het roer. We hebben hard gewerkt en zijn er klaar voor om in 2021 samen concrete stappen te zetten naar die sterke economische regio waar het fijn wonen en werken blijft en waar we genieten van de schoonheid van ons landschap!

Jeroen Joon

DUURZAME CLEANTECH REGIO MET **VEERKRACHT**

Organisatieverandering afgerond: nieuwe directeur bij de Board en met nieuw elan als WGR aan de slag

Regionaal Perspectief 2030 met alle stakeholders

WONEN

Woonagenda vastgesteld met groeiperspectief

Versnelling A1-verbreding

BEREIKBAARHEID

'Nederland slim benutten' in Cleantech Regio: hier liggen kansen

Regio Deal binnengehaald: investeringsimpuls van € 100 miljoen in de regio

RPW 160 extra hectares èn inzet op verduurzaming

Concept RES ingediend

Visie op voedsel, landbouw en landschap: position paper stikstof

WERKEN

Jaarverslag

Als centraal gelegen regio in Nederland hebben we heel wat te bieden:

- een groene woon- en werkomgeving mét ruimte, die goed wordt gewaardeerd door inwoners en bezoekers;
- een stabiele, brede economische basis die tegen schokken bestand is;
- een centrale ligging met goede bereikbaarheid via weg, spoor, water en lucht;
- een cultuur van samenwerken en aanpakken.

Daar hebben we in 2020 hard aan gewerkt en gaan we in 2021 samen aan verder bouwen. Letterlijk. Door de bouw van nieuwe woningen, door meer hectares bedrijventerreinen te bieden voor duurzaam ondernemen, door onze inwoners aan het werk te houden en onze bereikbaarheid te verbeteren. Kortom, door onze groene groei te stimuleren met behoud van ons prachtige landschap!

Deze overzichtsplaat toont u onze successen van 2020. We kijken nu al uit naar de resultaten van aankomend jaar. Maar laten we eerst stil staan bij wat wij gezamenlijk hebben neergezet dit jaar.

Succes 1

Lobby geslaagd

Regio Deal binnengehaald; investeringsimpuls van € 100 miljoen in de regio

In 2020 werd bekend dat de Regio Deal is gevallen in onze regio. De Regio Deal bestaat in totaal uit 26 projecten en is gericht op het versterken van de duurzame, economische ontwikkeling van onze regio. Daarom is het fantastisch dat overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers de handen ineen hebben geslagen om deze Cleantech Regio Deal mogelijk te maken. Het betekent een investeringsimpuls van circa €100 miljoen in onze regio. De totale cofinanciering van de verschillende gemeenten is € 5.305.000,-. De eerste subsidies zijn eind 2020 aangevraagd.

Succes 2

Positionering in landelijke verstedelijkingsopgave

Woonagenda herijkt: naar 40.000 extra woningen in 2040 realiseren

Met de provincie Gelderland zijn afspraken gemaakt dat er 15.600 woningen gebouwd mogen worden in de Cleantech Regio, 5000 meer dan in 2018 is afgesproken. Inclusief Deventer betekent dat circa 21.000 nieuwe woningen. Met deze ambitie bieden we het Rijk een oplossing in de nationale woonopgave. De extra woningen zijn nodig om aan de groeiende vraag naar woningen te kunnen voldoen. Uiteindelijk willen we inzetten op 40.000 extra woningen in 2040.

Succes 3

Investering in vestigingsklimaat bedrijven

Actualisatie RPW: 160 extra hectares èn inzet op verduurzaming

Op minimaal 10 bedrijventerreinen in de regio, waaronder het logistiek centrum in Eerbeek Loenen, Eekterveld in Vaassen, het bedrijventerrein in Apeldoorn-Noord, wordt vol ingezet op toekomstbestendigheid (en daarmee aantrekkelijkheid). Het project 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen' is onderdeel van de Regio Deal. Daarnaast voorzien de samenwerkende gemeenten in 160 hectare nieuwe toekomstbestendige bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar een vestigingsplaats in onze regio.

HOOFDSTUK 3 PROGRAMMAVERANTWOORDING

3.1 PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BUREAU STEDENDRIEHOEK

3.1.1 BESTUUR

Focus en samenwerking
De acht deelnemende gemeenten van de Regio Stedendriehoek, Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen, vormen samen een daily urban system; het is een functionele regio rondom de steden Apeldoorn, Deventer en Zutphen waarin dagelijks de belangrijkste woon- en werkverplaatsingen plaatsvinden. De gemeenten voelen zich verantwoordelijk voor het onderhouden èn versterken van het regionale systeem en werken in Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR)-verband samen aan een gezonde en duurzame leef- en werkomgeving.

Rolverdeling regio en gemeenten
De WGR Regio Stedendriehoek kenmerkt zich door de lichte samenwerkingsvorm. Er zijn geen bevoegdheden overgedragen aan de regio. De besluitvorming is in handen van de colleges van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraden van de acht deelnemende gemeenten. De intergemeentelijke samenwerking wordt gefaciliteerd door een klein stafbureau.

Naast de samenwerking in WGR-verband werken de acht gemeenten samen met ondernemers en onderwijs in de stichting Strategische Board. De Regio Stedendriehoek en de Strategische Board vormen samen de Cleantech Regio en richten zich gezamenlijk op het realiseren van 3 lange termijn doelen:
1. Een duurzame en gezonde leef- en werkomgeving
2. Een vitale, toekomstbestendige arbeidsmarkt
3. Een circulaire en energieneutrale economie

De acht gemeenten hebben elk individueel een (financiële) relatie met de stichting Strategische Board; de WGR heeft hier geen formele rol in. De WGR fungeert wel als afstemmingsplatform voor de input van de acht gemeenten in de koers en activiteiten van de Board.

Samenstelling dagelijks bestuur en Regioraad
De Regioraad (RR) wordt gevormd door twee bestuurders (burgemeesters/wethouders) per deelnemende gemeente. De Regioraad kiest uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB wordt gevormd door één bestuurder per gemeente.

Deelnemers Dagelijks Bestuur eind 2020

Apeldoorn:	Jeroen Joon (voorzitter)
Brummen:	Ine van Burgsteden
Deventer:	Ron König
Epe:	Erik Visser
Heerde:	Jan Willem Wiggers
Lochem:	Bert Groot Wesseldijk
Voorst:	Jos Penninx
Zutphen:	Annemieke Vermeulen

Deelnemers Regioraad eind 2020

Apeldoorn:	Jeroen Joon (voorzitter), Detlev Cziesso
Brummen:	Ine van Burgsteden, Cathy Sjerps
Deventer:	Ron König, Thomas Walder
Epe:	Erik Visser, Robert Scholten
Heerde:	Jan Willem Wiggers, Wolbert Meijer
Lochem:	Bert Groot Wesseldijk, Erik-Jan de Haan
Voorst:	Jos Penninx, Wim Vrijhoef
Zutphen:	Annemieke Vermeulen, Harry Matser

Bij deze bedanken we de tussentijds afgetreden DB leden Eef van Ooijen (Brummen) en Wolbert Meijer (Heerde) en de Regioraadsleden Peter-Paul Steinweg (Brummen) en Yasemin Cegerek (Heerde) voor hun inzet voor de regio op de verschillende portefeuilles in de afgelopen jaren.

Portefeuilleverdeling Dagelijks Bestuur
In 2020 is een wijziging in portefeuilles en portefeuilleverdeling opgetreden. De initiële portefeuilles waren als volgt:

Wonen:	Jos Penninx
[Circulaire] Economie en Werklocaties:	Erik Visser
Slimme en Schone Mobiliteit:	Ron König
Energietransitie/RES:	Eef van Ooijen
Leefomgeving en Omgevingsbeleid:	Jos Penninx
Voedseltransitie en landschap:	Bert Groot Wesseldijk
Arbeidsmarkt:	Wolbert Meijer
Agenda Cleantech Regio:	Annemieke Vermeulen
Lobby en Communicatie:	Jeroen Joon
Middelen:	Jeroen Joon

Tijdens de heidag van 16 september 2020 heeft het DB uitgesproken de focus aan te willen scherpen en als WGR regionaal in te zetten op de thema's Wonen, Economie, Bereikbaarheid en de Regionale Energiestrategie (RES) en regionaal afstemming te willen zoeken op het thema Gebiedsontwikkeling.

De portefeuilleverdeling vanaf 4 november 2020 is als volgt:

Wonen:	Annemieke Vermeulen, Jeroen Joon (plaatsvervanger)
Economie:	Erik Visser, Bert Groot Wesseldijk (plaatsvervanger en portefeuillehouder Landbouwtransitie)
Bereikbaarheid:	Ron König, Ine van Burgsteden (plaatsvervanger)
RES:	Jos Penninx, Jan Willem Wiggers (plaatsvervanger)
Gebiedsontwikkeling:	Jos Penninx, Jan Willem Wiggers (plaatsvervanger)
Communicatie/lobby:	Jeroen Joon
Middelen:	Jeroen Joon

Portefeuilleberaden
Op de portefeuilles is een Portefeuilleberaad (P-beraad) actief. De DB-leden fungeren als voorzitter van de P-beraden. De P-beraden hebben een cruciale rol in de intergemeentelijke samenwerking. Zij komen 3 à 4 keer per jaar bijeen en zorgen voor directe betrokkenheid van de colleges bij de beleidsvoorbereiding in intergemeentelijke verband. Ook hebben zij een agenderende en initiërende rol. Is het P-beraad van mening dat de acht gemeenten op een bepaald thema gezamenlijk op moeten trekken, dan agendeert het P-beraad dit bij het DB, inclusief de reikwijdte van de samenwerking. Hieruit voortvloeiend voeren de P- beraden bestuurlijke regie op de uitvoering van de intergemeentelijke afspraken. In 2020 zijn onder andere het addendum op de Woonagenda en de actualisatie van de Regionale Programmering Werklocaties (RPW) door de P- beraden voorbereid.

Bestuurlijke bijeenkomsten
Ten gevolge van covid-19 zijn in 2020, naast de reguliere bijeenkomsten van DB, Regioraad en P-beraden die online zijn voortgezet, weinig tot geen extra bestuurlijke bijeenkomsten in fysieke vorm georganiseerd. Met als enige uitzondering de heidag voor het DB in september. De geplande bijeenkomst voor de acht colleges in april is niet doorgegaan, evenals het bestuurlijk bezoek aan Brussel in het voorjaar, dat samen met de provincie Overijssel zou plaatsvinden. Ook de European Week of Regions and Cities is geannuleerd.

3.1.2 BUREAU STEDENDRIEHOEK

Regiobureau
Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Het regiobureau stond in 2020 voor een aantal uitdagingen. Door de uitbraak van covid-19 in maart 2020 werd thuiswerken de norm. Covid-19 heeft de manier van werken enorm veranderd. Dat geldt zowel voor de medewerkers van het regiobureau als voor de inrichting van de netwerkorganisatie op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Het was een hele uitdaging om de bestuurlijke vergadercyclus van onder andere P-beraden en het DB online in te richten. Het thuis werken is soms best lastig geweest maar heeft ook veel gebracht op het gebied van tijd- en plaats onafhankelijk werken, wat past bij het duurzame profiel van onze regio. Het streven is in 2021 het goede van deze situatie mee te nemen met daarbij voldoende aandacht voor de verbinding met elkaar, wat essentieel is voor de netwerkorganisatie die we zijn.

Op 1 juli 2020 is de organisatieverandering afgerond. Het proces is in 2019 gestart met de intentie om de werkorganisaties van WGR en Board in elkaar te schuiven onder leiding van één secretaris-directeur. Gaandeweg het traject zijn bestuurlijk andere keuzes gemaakt en kwam er duidelijkheid in de onderscheiden rollen en doelstellingen van zowel WGR als Board, inclusief hoe beide organisaties zich tot elkaar verhouden. Op 1 juli 2020 'stonden' beide werkorganisaties en startte Ineke Lijnema formeel als secretaris voor de WGR Regio Stedendriehoek en Arko van Brakel als directeur bij de stichting Strategische Board.

Een proces van organisatieverandering brengt altijd onrust en onzekerheid met zich mee. Dit heeft, vooral in de 1e helft van het jaar, enerzijds voor het vertrek van collega's gezorgd, met name het team communicatie had vanaf de zomer van 2019 te maken met leegloop, en anderzijds werden openstaande vacatures niet makkelijk ingevuld omdat er nog onduidelijkheid was over de inrichting van de werkorganisatie. Vanaf 1 juli (en effectief medio augustus) is met nieuw elan begonnen met bouwen.

Het bouwen bestond onder andere uit het opstarten van het traject WGR 2.0. Dit traject bestaat uit 4 sporen:
1. Aanscherpen focus op inhoud waar de WGR voor staat (zie paragraaf 3.2.1);
2. Afspraken over de samenwerking met de Board;
3. Investeren in relatie met de raden/wijziging Wet Gemeenschappelijke Regeling (dit krijgt in 2021 zijn beslag);
4. Professionaliseren van de organisatie.

Bij dat laatste is onder andere gekeken naar de functies die nodig zijn om het regiobureau als 'haarlemmerolie voor de intergemeentelijke samenwerking' te kunnen laten fungeren. Besloten is om de lobbyist, die sinds 2019 voor de regio werkt en gefinancierd werd uit het werkbudget, op te nemen in de vaste formatie van het regiobureau. De functie strategisch communicatieadviseur vervalt hiermee. Deze aanpassingen worden met de begroting van 2022 formeel ingevoerd.

Terugkijkend op het jaar 2020 was structureel sprake van onderbemensing, van (zeker de 1e helft van het jaar) onzekerheid over de toekomst van de organisatie èn van een volstrekt nieuwe werkwijze als gevolg van de covid-19 uitbraak. En toch bleef het regiobureau fungeren als de haarlemmerolie van de intergemeentelijke samenwerking, zijn praktisch alle afgesproken resultaten gehaald en is volop gewerkt aan een nieuwe koers en werkwijze voor de WGR. Dat verdient een compliment aan de medewerkers!

Communicatie
Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Het communicatieteam heeft zich in 2020 gericht op het profileren van de Cleantech Regio bij interne en externe stakeholders. WGR en Board trekken hier samen in op en profileren zich als één regio naar buiten.

- Op het gebied van corporate communicatie heeft het team zich met name ingezet op het aanscherpen van de communicatie boodschap van de regio ('wie zijn wij en wat willen we bereiken'), het opfrissen van de huisstijl, website en nieuwsbrief en het 'meer aanwezig zijn' via social media-kanalen als Twitter, LinkedIn en Facebook.
- Daarnaast is ondersteuning geboden aan lobbyactiviteiten waarbij de twee meest in het oog springende activiteiten de Regio Deal, die op 13 juli 2020 is ondertekend, en de lobby voor de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 zijn. Ter voorbereiding op de verkiezingen is een animatiefilmpje gemaakt, inclusief bijbehorende infographic en toelichtende tekst die bestuurders kunnen inzetten in hun netwerk.
- Ook is communicatieve ondersteuning geboden aan specifieke WGR-dossiers, waaronder toekomstbestendige bedrijventerreinen, de woonagenda en bereikbaarheid door middel van bijvoorbeeld infographics en persberichten.
- De communicatieve ondersteuning van de RES en het programma Slimme & Schone Mobiliteit is met name extern ingevuld, gefinancierd uit de respectievelijke programmabegrotingen en niet uit de regiobegroting. Wel heeft het communicatieteam bijgedragen aan het verbinden van de maatschappelijke partners om samen te werken aan de Concept RES, aangeboden op 29 oktober jl., en verder te werken aan de RES 1.0, waarbij Cleantech Regio verantwoordelijk is voor de regionale communicatie en de gemeenten voor de lokale communicatie en participatie.
- Richting de gemeenteraden is in 2020 een start gemaakt met een kwartaalupdate vanuit de secretaris om de raadsleden op de hoogte te houden van de voortgang. Ook is een start gemaakt met een 'tour langs de raden', informele bijeenkomsten waarin raadsleden in gesprek gaan met de secretaris van de WGR en de directeur van de Board.

Monitoring Online Prestaties
Sinds oktober 2019 wordt met een andere online-aanpak gewerkt. Vrijwel dagelijks wordt een nieuw bericht op de website en op social media gepost (in plaats van enkele keren per week) en de nieuwsbrief wordt maandelijks verstuurd (in plaats van tweewekelijks). De afgelopen jaren waren we als Cleantech Regio vooral informatie aan het zenden. We willen graag meer online betrokkenheid bij en in de Cleantech Regio. Om te weten of deze nieuwe werkwijze een positief effect heeft, monitoren we vanaf april 2020 onze online prestaties. Hieronder de resultaten.

Volgers op Facebook	Twitter	LinkedIn
1 april 2020: 633	1 april 2020: 1.759	1 april 2020: 1.029
1 januari 2021: 712	1 januari 2021: 1.826	1 januari 2021: 1.500
(12% groei t.o.v. april)	*(3,8% groei t.o.v. 1 april)*	*(45,7% groei t.o.v. 1 april)*

Abonnees nieuwsbrief		Website	
23 april 2020:	1.868	Totaal aantal gebruikers:	7.117
17 december 2020:	2.189	Aantal nieuwe gebruikers:	6.446
		Aantal sessies per gebruiker:	1,38
(17,2% groei t.o.v. april)]		Pagina's/sessie:	2,36
		Gem. sessieduur:	1:47

In 2020 is de werving van een nieuwe communicatieadviseur twee keer uitgezet bij de aangesloten gemeenten, zonder resultaat. Voor 2021 wordt gekeken of een externe kandidaat te vinden is die in dienst komt bij een gemeente en van daaruit wordt gedetacheerd naar de regio.

Financiën

Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Financieel beheer

In de 2e helft van 2019 is een wisseling opgetreden in sleutelfuncties bij zowel de regio (de secretaris) als bij het financiële team van de gemeente Apeldoorn dat de regio ondersteunt (zowel de financieel expert als de controller zijn anders ingevuld). In 2020 heeft een evaluatie plaatsgevonden. Op verzoek van het DB werd hierin ook meegenomen een weging te maken tussen ondersteuning door een gemeentelijke organisatie of een extern administratiebureau. Gezien de complexiteit van de verslaggevingsregels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de expertise die aanwezig is bij een gemeentelijke organisatie is ervoor gekozen de ondersteuning door de gemeente Apeldoorn voort te zetten.

Financiële gevolgen

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Totaal PR Stedendriehoek	46.600	96.747	75.402
Totaal Bureau Stedendriehoek	753.122	791.067	738.494
Totaal Financiering en Resultaat	1	-	-
Totaal lasten	**799.723**	**887.814**	**813.896**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeenten (PR en bureau)	862.123	887.814	887.814
Totaal baten	**862.123**	**887.814**	**887.814**
Saldo baten en lasten	**62.400**	-	**73.918**

TOELICHTING FINANCIËLE VERSCHILLEN

PR Stedendriehoek

De totaal gerealiseerde lasten voor PR Stedendriehoek zijn € 21.345 lager dan begroot.
Het voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere promotionele kosten van € 15.748 en lagere accountantskosten. Dit heeft te maken met de onder bemensing van het communicatieteam en doordat we onze promotie uitingen anders hebben moeten inrichten door de Covid-19 crisis. Hierdoor werd meer digitaal gedaan in plaats van fysiek, waarbij de kosten lager zijn.

Bureau Stedendriehoek

De kosten van het bureau zijn € 52.573 lager dan begroot.
Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door lagere personele lasten van € 43.450. De nieuwe secretaris mag namelijk door de gemeente Apeldoorn exclusief BTW worden gedetacheerd in tegenstelling tot haar voorganger welke inclusief BTW moest worden ingehuurd. Daarbij is het niet gelukt om extra inzet op communicatie te realiseren, waardoor vacatureruimte niet geheel is ingevuld. Voor control werkzaamheden is € 3.946 minder besteed dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. Dit is het gevolg van het efficiënter beleggen van taken binnen de financiële ondersteuning.

Corona (COVID-2019)

Als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van het virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen, en mogelijk de maatregelen die nog volgen, hebben beperkte financiële gevolgen voor onze organisatie gehad. Bij de uitvoering van de programma's heeft alleen het programma Mobiliteit enige vertraging opgelopen in de uitvoering waardoor gelden niet besteed zijn in het afgelopen jaar.

Met name de fysieke momenten zijn vervangen door veel digitale bijeenkomsten en vergaderingen waardoor de warme ontmoeting achterwege is gebleven. De inzet van de ambtelijke organisatie heeft op hetzelfde niveau plaats gevonden en is met name vanuit de thuissituatie gerealiseerd. Voor de lange termijn verwachten wij geen onoverkomelijke problemen die nu tot nadere maatregelen of aanpassing van activiteiten leiden. De risico's en de financiële effecten zijn voor onze organisatie vooralsnog beperkt.

INDICATOREN 2020

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de realisatie van indicatoren zoals deze in de begroting 2020 zijn opgenomen.

Indicatoren	Omschrijving	Primitieve begroting 2020	Definitieve begroting 2020	Realisatie 2020
Formatie	fte per 1.000 inwoners	0,00602	0,00602	0,00670
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	0,00602	0,00602	0,00670
Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 1,94	€ 1,94	€ 1,79
Budget agenda	kosten per inwoner	€ 0,74	€ 0,74	€ 0,80
Kosten bestuur	kosten per inwoner	€ 0,08	€ 0,08	€ 0,06
Inhuur	kosten als % van totale loonsom + inhuur	10,84%	10,84%	16,13%
Overhead	% van totale kosten	70,16%	70,16%	67,62%*

** wordt veroorzaakt door tijdelijke inhuur op communicatie*

3.2 PROGRAMMA 2 AGENDA STEDENDRIEHOEK

3.2.1 ALGEMENE TERUGBLIK

Doorontwikkeling Agenda Cleantech Regio 2019-2023
De afgelopen jaren was de Agenda Cleantech Regio 2019-2023 leidend voor de samenwerking in de Cleantech Regio. De Agenda is in 2018 tot stand gekomen als een gezamenlijk product van de WGR en de Strategische Board. In 2020 hebben het Dagelijks Bestuur van de WGR en de Strategische Board stilgestaan bij de uitdagingen die op de regio afkomen, mede gezien de actualiteit van onder andere covid-19, de nationale woningopgave en de stikstofproblematiek. Daarnaast is door de provincies Gelderland en Overijssel gevraagd om een doorkijk naar 2030 wat betreft de regionale opgaven, ook in het licht van de meerjarige samenwerkingsafspraken met beide provincies in de nieuw te ontwikkelen gebiedsagenda. Dit heeft ertoe geleid dat de huidige Agenda Cleantech Regio 2019-2030 wordt aangescherpt en geactualiseerd.

De actualisatie is in september 2020 opgestart en mondt uit in het Regionaal Perspectief 2030 (RP2030). Het RP2030 is geen volledig nieuwe regionale agenda. We blijven bij onze bestaande opgaven en identiteit. We gaan als samenwerkende partijen in de regio wèl voor verdere aanscherping en verdere inkleuring. Het doel is om als regio beter herkend en erkend te worden. Het RP2030 bestaat uit twee onderdelen: 1) een tekening die het verhaal van de regio vertelt met een toelichtende tekst waarin de inhoud van de regionale visie is weergegeven en waarin staat wat de samenwerkende partijen in de regio in 2030 bereikt willen hebben; en 2) een vertaling in een uitvoerings- en investeringsprogramma (UIP).

Het RP2030, inclusief UIP, biedt:
- Duidelijkheid in koers van de regio (de regionale opgaven voor 2030 in beeld)
- Zicht op investeringsrichtingen (op concrete ambities/plannen en projecten)
- Zicht op benodigde investeringen en partners (Regio, Provincies, Rijk, Europa)
- Duidelijkheid waar de WGR en de Board zich op richten
- Duidelijkheid in de rol van de regio (*powered, supported* en *owned by*)

Het 1e onderdeel van het RP2030 wordt in het eerste kwartaal van 2021 opgeleverd. Het volledige RP2030, inclusief UIP wordt in het najaar van 2021 afgerond, inclusief besluitvorming door de Colleges, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

Financieringsstromen buiten de WGR-begroting
In 2020 was sprake van twee trajecten waarbij de werkzaamheden geheel of deels onder verantwoordelijkheid van de Regio Stedendriehoek vielen en waarbij de financieringsstromen niet via de Regio Stedendriehoek liepen.

Regionale Energiestrategie (RES)
Vanuit het Nationaal Programma RES (NP RES) is een budget beschikbaar gesteld voor 2019, 2020 en 2021 voor het opstellen van de RES 1.0. Ook de provincie Gelderland draagt, naast inhoudelijke deelname, financieel bij. De bijdrage vanuit de Regio Stedendriehoek kan hierdoor tot een minimum beperkt blijven. De financiële afwikkeling van het budget verloopt via de gemeente Brummen en is in deze jaarstukken niet meegenomen.

Regio Deal
De Regio Deal bestaat in totaal uit 26 projecten en betekent een investeringsimpuls van circa € 100 miljoen in onze regio. De totale cofinanciering van de verschillende gemeenten is € 5.305.000. De gemeente Apeldoorn fungeert als kassier. De eerste subsidies zijn eind 2020 aangevraagd en zijn van start gegaan. De looptijd van de Regio Deal is tot eind 2024.

De Regio Deal is een samenwerking tussen de Cleantech Regio (overheid, ondernemers en onderwijs), de provincies Gelderland en Overijssel en het Rijk. De Regio Deal is erop gericht om de veerkracht van de regionale economie structureel te verbeteren en daarmee de duurzame welvaart te vergroten. De uitvoering van de Regio Deal is de verantwoordelijkheid van de Strategische Board. In de Stuurgroep en de ambtelijke werkgroep zijn vertegenwoordigers van de WGR vertegenwoordigd; bestuurlijk: Ron König en ambtelijk Hanneke van de Weg. De Regio Deal bestaat uit twee actielijnen: Cleantech Werkt en Groene Groei.

3.2.2 INNOVATIE EN HUMAN CAPITAL
De thema's Innovatie en Human Capital vallen onder verantwoordelijkheid van de Board. Het werkbudget voor Innovatie & Human Capital à € 67.114 is, conform afspraak sinds 2015, overgeheveld naar de begroting van de Strategische Board. De Board is verantwoordelijk voor de realisatie van deze opgaven. Op deze thema's is de aandacht in 2020 volledig gegaan naar de Regio Deal.

3.2.3 SCHONE MOBILITEIT

Portefeuillehouder: Ron König

Doel
Het Programma Slimme en Schone Mobiliteit werkt programmatisch op basis van een meerjarige agenda. De inzet van gemeenten en bedrijven in de regio wordt gebundeld waarop cofinanciering wordt verkregen van Rijk en provincies. Zie de begroting 2020 (pagina 8 t/m 10) voor een beschrijving van de doelen voor 2020.

Resultaat
De resultaten van dit programma zijn ook opgenomen in Programma 4: Slimme en Schone Mobiliteit en 5: uitvoeringsovereenkomsten. Voor de totale resultaten van de inzet op Mobiliteit dienen deze resultaten in samenhang te worden bezien. De activiteiten die in 2020 hoofdzakelijk vanuit de Agenda zijn uitgevoerd, zijn hieronder aangegeven.

- **Lobby**

Gekozen is om een bestuurlijke lobby in te zetten op de belangrijke dossiers op de weg (onder andere de A1, A50 en fiets), het spoor (onder andere de IJssellijn en Berlijnlijn), het water (onder andere bereikbaarheid havens) en de mobiliteitshubs. De gemeenten initiëren deze lobby, de regio faciliteert met de inzet van de lobbyist en communicatie. Vooral voor de A1, A50 en het spoor zijn stappen gezet. Dit heeft onder meer geresulteerd in het organiseren van bijeenkomsten, het benaderen van Statenleden en Tweede Kamerleden en het deelnemen aan (landelijke/provinciale) werkgroepen.

- **Verbreding A1**

In september 2020 heeft Minister Cora van Nieuwenhuizen, samen met de convenantpartners, de nieuwe rijstroken op het deel tussen Twello en Rijssen in werking gesteld. Tegelijk kondigde ze een versnelling van het deel tussen Apeldoorn en Twello aan. Dat levert forse voordelen op voor de bereikbaarheid van de regio: de verbreding van de snelweg betekent vooral minder files rondom Deventer. Voor de regio zijn mooie resultaten gehaald. Voor de aansluiting van Deventer op de A1 bleek dat voor de op- en afritten naar de snelweg meerdere rijstroken nodig waren. Hier zijn nu toekomstbestendige oplossingen gerealiseerd en de aansluiting van het Bedrijvenpark A1 is meegenomen. Met behulp van de provincie Overijssel is onder andere ecoduct Oxersteeg gerealiseerd en is aandacht besteed aan de inpassing in het landschap. De viaducten op het traject zijn nu allemaal opgeknapt en bij Bathmen zijn extra geluidmaatregelen getroffen. Ook als het op duurzaamheid aankomt, is bij het verbetertraject een flinke slag gemaakt. Zo komt in de 'oksel' van de A1 bij afrit 24 een zonnepark, dat alle installaties langs de A1 van stroom moet voorzien. En alle borden zijn gemaakt van bamboe: een materiaal dat lang meegaat en biologisch afbreekbaar is. Tenslotte is door een goede samenwerking met inwoners van het dorp Wilp-Achterhoek (gemeente Voorst) bereikt dat de regio van het Rijk een jaar de tijd krijgt om plannen te maken om geld dat nu gelabeld is voor de bouw van een viaduct, in te zetten voor de gebiedsontwikkeling ten behoeve van dit dorp.

- **Schone mobiliteit**

Waar mogelijk binnen de capaciteit en middelen probeert de regio schone mobiliteit te stimuleren. Dat gaat over brandstoffen maar ook de maatregelen die in het Klimaatakkoord benoemd zijn op het gebied van mobiliteit.

- **ITS en Talking Trafic**

De Cleantech Regio is koploper in Nederland op het gebied van Talking Traffic. Verkeersdoorstroming wordt hierbij geoptimaliseerd en er zijn positieve effecten op energieverbruik, CO2 uitstoot en leefomgeving. Met via de regio verkregen middelen en met ondersteuning van de regionaal projectleider zijn meer slimme verkeerslichten geplaatst. Ook is het gebruik verder geoptimaliseerd, onder meer voor hulpdiensten, fietsers, bussen en vrachtwagens. Op nationaal niveau wordt in het partnership Talking Traffic hard gewerkt de diverse toepassingen in Nederland te implementeren en verder uit te rollen. De regio heeft ook de digitalisering en borging van data opgepakt. Onder andere vanuit het ministerie wordt hier nadrukkelijk aandacht voor gevraagd.

Afgesproken resultaten (werkprogramma 2020):
De resultaten van de inzet zoals hierboven genoemd liggen naast de resultaten op lobby en verbreding A1, vooral in het ondersteunen van bedrijven op het gebied van schone mobiliteit (schone brandstoffen).
Ook zijn samen met gemeenten de mogelijkheden verkend voor ITS-toepassingen voor het lokale mobiliteitsbeleid en is een start gemaakt met het borgen van data op het gebied van Mobiliteit.
Vanuit het agendabudget is ook een regionale bijdrage betaald aan de werkgeversaanpak (zie programma 4).

3.2.4 LEEFOMGEVING

PORTEFEUILLE WONEN

Portefeuillehouder: Jos Penninx / vanaf 4-11-2020: Annemieke Vermeulen

Doel

- **Uit de begroting:**
  In 2018 hebben wij de Regionale Woonagenda vastgesteld. In de Woonagenda zijn drie inhoudelijke thema's benoemd waaraan we ook in 2020 uitvoering geven ('Sterke steden, dynamische kernen en een vitaal platteland', 'Verduurzamen en klimaatbestendig maken van de voorraad' en 'Wonen en Zorg'). Daarbij ligt ook in 2020 de prioriteit bij het verduurzamen en klimaatbestendig maken van de voorraad. Wij sturen gezamenlijk als gemeenten op maatwerk en kwaliteit bij nieuwbouw.
- **Afspraken werkprogramma 2020:**
  - Herijking van de woonagenda
  - Afstemming over beleid wonen en zorg
  - Kennisdeling en profilering van de regio op het gebied van energieneutraal, klimaatadaptatie en circulair bouwen
  - Ruimtelijke vertaling van de regionale woonagenda

Resultaat

- **Oplevering addendum Woonagenda (december 2020) - groeiperspectief**

Voor wat betreft de regionale woonagenda hebben de samenwerkende gemeenten de liggende woonvisie geactualiseerd voor een nieuwe periode 2020- 2030. Er zijn daarbij nieuwe woningbouwafspraken gemaakt die beter passen bij de aantrekkelijkheid van de regio en ontwikkeling van de woningmarkt. Daarbij zet de regio in op forse groei en bijdragen aan de rijksopgave voor versnelling van woningbouw. De gemeenten hebben eveneens enkele nieuwe thema's afgesproken om op in te zetten: arbeidsmigranten, betaalbaar wonen en inzetten op profilering van de Cleantech Regio als vestigingsplaats in de landelijke verstedelijkingsopgave. Voor de langere termijn werken de gezamenlijke gemeenten aan een plan dat gericht is op groei, in goede samenhang met economie, landschap, mobiliteit en duurzaamheid. Rondom het thema arbeidsmigranten zijn twee expertmeetings geweest met ambtenaren en bestuurders. De kennisopbouw hiervan is relevant omdat we in ons woonbeleid rekening zullen moeten houden met de goede en volwaardige huisvesting voor arbeidsmigranten.

- **Afstemmen beleid wonen & zorg**

In 2020 heeft afstemming plaatsgevonden op het gebied van wonen en zorg. Regionaal spreiden, kwetsbare gemeenten ontzien maar wel met vragende partijen kijken naar de mogelijkheden in de regio. Ook wonen voor zorgdoelgroepen was een thema.

- **Kennisdeling en profilering circulair en klimaatadaptief bouwen**

In 2020 is vanuit de portefeuille Wonen ingezet op het concretiseren en kennisdelen van de ambities rondom duurzaamheid en Cleantech. Hiervoor zijn kennissessies georganiseerd met de samenwerkende gemeenten. Een aantal gemeenten heeft afgesproken om met de provincie Gelderland in een aantal projecten Klimaatadaptatie verder inhoud te geven en deze opgedane kennis te benutten voor andere woningbouwontwikkelingen.

- **Ruimtelijke vertaling van de regionale woonagenda**

Eind 2020 is het proces opgestart om te komen tot een Integrale Gebiedsanalyse. In 2021 wordt een 1e concept opgeleverd waarin de kansen en knelpunten die voortkomen uit de gebiedskwaliteit en de opgaven die spelen in beeld worden gebracht. De woonopgave maakt hier integraal onderdeel vanuit, evenals onder andere de RES, bedrijvigheid en stikstof.

PORTEFEUILLE (CIRCULAIRE) ECONOMIE EN WERKLOCATIES

Portefeuillehouder: Erik Visser

Doel

- **Uit de begroting:**
  Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2016–2025 is begin 2018 door de provincie Gelderland vastgesteld. In 2018 bleek dat de sterke economie aanleiding gaf voor vele aanpassingen op basis van de procedures die in het RPW zijn voorzien. Ook in 2020 blijven we op deze wijze samenwerken om te kunnen voorzien in ruimte voor werken afgestemd op de marktvraag.
- **Afspraken werkprogramma 2020:**
  Opleveren plan van aanpak: 'Bedrijventerreinen Cleantech Regio: klaar voor de toekomst!'

Resultaat

- **Actualisatie Regionaal Programma Werklocaties (RPW)**

Eind 2019 heeft de provincie Gelderland bij haar instemming met het Regionaal Programma Werklocaties de regio gevraagd het RPW te actualiseren op twee punten:

  - het verduurzamen van bedrijventerreinen en
  - het borgen van een integrale ruimtelijke afweging bij de locatiekeuze van nieuwe bedrijventerreinen en uitbreidingen.

Naast de actualisatie is – aanvullend - met de provincie Gelderland afgesproken dat we ons regionale standpunt over grootschalige logistiek ook integreren in de actualisatie van het RPW.

De opdracht voor de actualisatie hebben we extern uitgezet bij Stec. Zij hebben de actualisatie in lijn met de vraag van de provincie uitgewerkt. Gezien de afspraken in de actualisatie over de bestaande voorraad bedrijventerreinen is er een sterke link met de Regio Deal Toekomstbestendige Bedrijventerreinen.

Alle 7 colleges hebben een positief besluit genomen over de actualisatie RPW (de gemeente Heerde sluit op dit onderwerp aan bij de regio Noord-Veluwe). Eind december 2020 is de actualisatie RPW ter besluitvorming voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Gelderland en ter kennisname verstuurd aan de Provincie Overijssel.

Uitvoering van de afspraken set wordt in 2021 ter hand genomen. Dit wordt opgepakt met onze stakeholders.

- **Regio Deal Toekomstbestendige Bedrijventerreinen**

Met de toekenning van de Regio Deal in 2020 hebben Rijk, provincies Gelderland en Overijssel, onze regiogemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen samen afgesproken in te zetten op het toekomst bestendig maken van onze bedrijventerreinen, waarmee deze een impuls krijgen. De daadwerkelijke uitvoering van de Regio Deal vindt in 2021 en 2022 plaats en maakt onderdeel uit van de afspraken zoals vastgesteld in het RPW.

PORTEFEUILLE REGIONALE ENERGIESTRATEGIE (RES)

Portefeuillehouder: Eef van Ooijen/vanaf 4-11-2020: Jos Penninx

Doel

- **Uit de begroting:**
  Naar verwachting wordt het concept bod in 2020 uitgewerkt in een definitief bod. Dit als uitwerking van het Landelijk Klimaatakkoord dat naar verwachting voor de zomer van 2019 wordt ondertekend. Dit definitieve bod moet daarna zijn beslag krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisies. Hoe de regionale component er uit gaat zien wordt in 2019 en volgende jaren uitgewerkt.
- **Afgesproken resultaten (werkprogramma 2020):**
  Het opleveren van de Concept RES als gedragen tussenresultaat vanuit de RES-regio aan het NPRES (juni 2020).

Resultaat

- **Indiening Concept RES op 29 oktober 2020**

Samen met betrokken interne en externe stakeholders is gewerkt aan de Concept RES. De Concept RES is op 29 oktober 2020 ingediend bij het NPRES. In 2020 is dit resultaat bereikt door participatie activiteiten te organiseren, zoals de regionale- en lokale gebiedsateliers, het online betrekken van inwoners/ jongeren en sessies met interne vakspecialisten. Vanwege covid-19 en de wens om te zorgen voor een zorgvuldig consultatieproces is de indieningsdatum van de Concept RES op verzoek van de Stuurgroep RES en in afstemming met het NPRES verruimd van 1 juli naar 1 november 2020.

Voorafgaand aan de indiening van de Concept RES is het concept vrijgegeven aan de colleges van Burgemeester & Wethouders om op lokaal niveau reacties op te halen. Deze reacties zijn regionaal gebundeld, voorzien van een reactienota en meegezonden aan het NPRES. Hiermee verrijken we het ontwerpproces richting RES 1.0.

Met het Planbureau voor de Leefomgeving is een reflectiegesprek gevoerd over de Concept RES. Hier is geen directe feedback uit gekomen voor onze RES- regio. De wijze waarop de RES tot stand komt, is aan de RES-regio's. De handreiking RES dient hiervoor als leidraad. De koers van de Stuurgroep RES is in deze fase van de RES leidend.

In het najaar van 2020 is het vervolgonderzoek voor de RES 1.0 gestart. Er wordt volop gewerkt aan de ontwikkelagenda RES 1.0:

- Een verdere definiëring van de zoekgebieden voor grootschalig hernieuwbare energie op land via zon en wind en de daarbij behorende update van de netimpact-rapportage.
- Het uitwerken van een strategische notitie over zon-op-dak.
- De Regionale Structuur Warmte-kaart voorzien van een actualisatie met oog voor het verschil in regionale en lokale warmtebronnen.
- Het leveren van advies over de RES in relatie tot de borging in het omgevingsbeleid.
- Het uitwerken en uitvoeren van een passende regionale communicatie en participatiestrategie in overleg met de lokale beleidsmedewerkers.

Met ingang van september 2020 is de portefeuille Energie opgenomen onder de RES en voortgezet als werkgroep Regionale Structuur Warmte en Energie. De werkgroep richt zich op het aanleveren van het hoofdstuk Warmte voor de RES, op de samenwerking van energiecoöperaties en op het delen van kennis en/of lobby op het gebied van relevante wetgeving.

PORTEFEUILLE LEEFOMGEVING EN OMGEVINGSBELEID

Portefeuillehouder: Jos Penninx

Doel

- **Uit de begroting:**
  Wat voor een regio willen we zijn? Verschillende ontwikkelingen maken dat we in 2019 onderzoeken op welke wijze gemeenten samen willen werken op dit onderwerp. Denk daarbij aan de NOVI (zoals verstedelijking in relatie tot huisvesting en mobiliteitsvraagstukken, verduurzaming en ruimtegebruik), Pilot Omgevingsagenda Oost NL, bieden van een vestigingsklimaat aan bepaalde doelgroepen (relatie arbeidsmarkt) en de vertaling van de RES in ruimtelijk beleid.

- **Afgesproken resultaten (werkprogramma 2020):**
  - Ruimtelijke inpassing van de RES
  - Inregelen van ketensamenwerking Omgevingswet
  - Gebiedsopgave Cleantech Regio in Omgevingsagenda Oost
  - Atlas Cleantech Regio
  - Kracht van Oost 2.0
  - Integrale gebiedsanalyse
  - Kennisuitwisseling klimaatadaptatie.

Resultaat

- **Ruimtelijke inpassing van de RES onderdeel van Integrale Gebiedsanalyse**

In 2020 is de werkgroep RES-Omgevingsbeleid in opdracht van de Stuurgroep RES gestart. De ruimtelijke beleidsanalyse wordt meegenomen in de Integrale gebiedsanalyse die eind 2020 is opgestart. De eerste uitkomsten van deze analyse worden in maart 2021 bestuurlijk besproken.

- **Kennisuitwisseling met ketenpartners Omgevingswet**

In 2020 zijn 8 regionale bijeenkomsten georganiseerd via een extern bureau. De onderwerpen en aandachtspunten zijn samen met beleidsmedewerkers en ketenpartners bepaald. De bijeenkomsten droegen bij aan de gewenste kennisuitwisseling en community building voor de implementatie van de Omgevingswet.

- **Gebiedsopgave Cleantech Regio in Omgevingsagenda Oost vastgesteld in juli 2020**

Als werkgroep hebben we het afgelopen jaar met het Rijk samengewerkt aan de Omgevingsagenda Oost. Hieruit is een Ruimtelijk Economische samenwerkings-agenda gekomen in aanvulling op de Novi, Povi en de gemeentelijke omgevingsvisies (doorlooptijd 4 jaar). In februari 2020 is deze agenda tot stand gekomen na de organisatie van een versnellingsweek waarin betrokken overheden mee participeerden. Omgevingsagenda Oost-Nederland is in juli vastgesteld door het Rijk en momenteel wordt ingezet op de uitvoering van de agenda. De resultaten worden in de basis organisatorisch gedragen en zijn veelal in lijn met de opgaven uit de Regio Deal en/of al lopende trajecten. De gemaakte afspraken moeten in de werkpraktijk wel worden gecombineerd met het bestaande takenpakket en daarom kost de vertaling van de opgaven naar concrete acties om samen op te trekken wel wat tijd. De coördinatie en uitvoering van deze werkzaamheden zijn voor 2021 opgenomen in het werkplan.

- **Atlas Cleantech Regio iets vertraagd door covid-19**

De ontwikkeling van de Atlas Cleantech Regio is in 2020 opgepakt maar heeft door covid-19 wat vertraging opgelopen. In februari 2021 staat de derde bijeenkomst van de Atlas Cleantech Regio gepland. Betrokken overheden en ketenpartners hebben samengewerkt aan deze beleidsarme atlas. Het resultaat is het eerste kwartaal van 2021 beschikbaar.

- **Kracht van Oost 2.0-rapport begin 2021 beschikbaar**

Het Kracht van Oost 2.0 onderzoek is in 2020 opgepakt via de Strategische Board. Vanuit de coördinator van het thema Omgevingsbeleid is op verzoek input verstrekt aan de Board om het ruimtelijk perspectief te borgen. Naar verwachting wordt het onderzoeksresultaat van het onderzoek Kracht van Oost 2.0 begin 2021 beschikbaar gesteld.

- **Integrale Gebiedsanalyse**

In 2020 zijn werkafspraken en samenwerkingsafspraken gemaakt over het uitwerken van een Integrale Gebiedsanalyse. Eind 2020 is de opdracht verstrekt. Op de heidag van het DB van 16 september is besloten om een afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling in het leven te roepen waarin met elkaar afstemming wordt gezocht over de knelpunten die er zijn met betrekking tot de landschappelijke kwaliteit en de opgaven die de regio voor zich ziet. De analyse biedt handvatten voor het gesprek in dit afstemmingsberaad. Het eerste resultaat wordt besproken in het afstemmingsberaad gebiedsontwikkeling van maart 2021.

- **Kennisuitwisseling klimaatadaptatie**

Voor 2020 stonden drie kennissessies Klimaatadaptie op de planning. Twee sessies zijn vanwege covid-19 vervallen. In november 2020 hebben we besloten de laatste sessie online voort te zetten. Het centrale thema was Klimaat adaptief Bouwen waarbij vooral is ingezoomd op klimaat adaptief bouwen op bedrijventerreinen. De sessie werd goed bezocht en was erg interessant. Het voortzetten van deze kennissessies via de kennisagenda van de Board is wenselijk, bedrijven zijn bij klimaat adaptief bouwen belangrijke partners. Het samen uitwisselen van kennis op dit thema sluit goed aan bij onze gezamenlijke duurzaamheidsambities.

PORTEFEUILLE VOEDSELTRANSITIE EN LANDSCHAP

Portefeuillehouder: Bert Groot Wesseldijk

Doel

- **Uit de begroting:**
  In 2020 wordt verder gebouwd aan duurzame voedselketens en aan agro innovatie gericht op energietransitie en een circulaire voedselvoorziening die ook ons landschap versterkt. In 2019 zetten we in op een programmatische aanpak waarmee we middelen willen genereren voor het versterken van het organiserend vermogen van relevante partijen en door partijen bij elkaar te brengen. In deze aanpak zetten we ook in op het genereren van middelen om projecten te (co)financieren.
- **Afgesproken resultaten (werkprogramma 2020):**
  - Uitvoeren van projecten o.a. POP-3 aanvragen:
    - Korte keten (nog niet bekend of het wordt gehonoreerd)
    - Natuur-inclusieve landbouw
  - Verdieping op vraag versterken van korte keten producten in de regio.
  - Vier tafelbijeenkomsten (niches ruimte bieden/input ophalen projecten)
  - Leveren van bijdrage aan versnellingskamer transitie landelijk gebied; Gebiedsagenda Oost-Nederland (NOVI)
  - Regionale oplossing ecologisch/duurzaam bermbeheer en natuur inclusieve mais-akkerranden
  - Leveren van bijdrage een projecten regiodeal

Resultaat

- **Aanvraag Cleantech brede POP3 project korte keten (food-Lab) gehonoreerd**

Het Cleantech brede POP3 project korte keten (food-Lab) is gehonoreerd en opgestart. Als belangrijkste spoor binnen het project is het creëren van de samenwerking in de regio tussen supermarkten en producenten uit de regio. Er zijn op dit moment 26 supermarkten uit de regio aangehaakt en een groot aantal producenten (onder andere agrariërs). De lancering van de daadwerkelijke verkoop van korte ketenproducten in supermarken wordt rond maart 2021 verwacht. Dit zal gepaard gaan met een campagne waarbij de consument het belang van de korte keten producten wordt uitgelegd. Er heeft een verdieping plaatsgevonden op de vraag hoe korte keten producten versterkt kunnen worden in de regio. Er zijn voorbereidingen getroffen om in 2021 een "vervolg POP3 korte keten Cleantech" aanvraag te doen.

- **Cleantech project POP3 natuur-inclusieve landbouw (NIL) opgestart**

Het POP3 natuur-inclusieve landbouw (NIL) project is in 2020 van start gegaan. In het subsidieproject worden 30 boeren geschoold en begeleid op het gebied van natuur-inclusieve landbouw. Als vervolg op dit project is in 2020 een SABE-aanvraag gedaan.

- **Transitietafelbijeenkomsten Voedsel & Landschap georganiseerd**

Met de tafelbijeenkomsten willen we kansrijke initiatieven in de regio extra betekenis geven door ze een podium te bieden, te ondersteunen en met elkaar in contact te brengen, zodat ze van elkaar kunnen leren, expertise op kunnen halen en hun rol in de regio kan groeien. Er waren in 2020 vier tafelbijeenkomsten gepland. Door covid-19 is één bijeenkomst fysiek door gegaan, één bijeenkomst online gehouden en twee bijeenkomsten zijn vervangen door een schriftelijke update en inspiratie.

- **Leveren van bijdrage aan versnellingskamer transitie landelijk gebied; Gebiedsagenda Oost Nederland (NOVI)**

In 2020 is, in het kader van de NOVI, de Omgevingsagenda Oost afgerond. Als regio hebben we actief meegedaan in de totstandkoming daarvan (zie ook bij thema Omgevingsbeleid). We waren daarbij ook betrokken bij de onderdelen die gaan over de transitie van het landelijk gebied en over de waterwegen IJssel/Twentekanaal. We monitoren welk vervolg aan deze twee opgaven wordt gegeven in de samenwerking tussen Rijk en beide provincies en participeren waar mogelijk en van toepassing.

- **Natuur inclusieve mais/akkerranden/Regionale oplossing ecologisch/ duurzaam bermbeheer**

De regio heeft een project opgezet waarin boeren en particuliere grondeigenaren worden gestimuleerd kruidenrijke akkerranden in te zaaien. Dit is gedaan in samenwerking met Collectief Veluwe, in het werkgebied van agrarische natuurvereniging de Veluwe IJsselzoom (VIJZ). Door het kruidenrijk beheren van een stuk grond kunnen boeren en particulieren bijdragen aan het agrarisch natuurlijk landschapsbeheer. Het vervolg hierop wordt in 2021 opgepakt waarbij ook gezamenlijk aan de slag wordt gegaan met de bermen en groene gebieden waardoor samen met de kruidenrijke akkerranden brede linten in het landschap gecreëerd worden waar flora en fauna zijn weg kan vinden. Ook maken wij de omgeving hiermee aantrekkelijk voor bewoners en recreanten. Tenslotte draagt deze aanpak bij aan bewustwording onder burgers om ook zelf aan de slag te gaan, bijvoorbeeld in hun eigen tuin.

- **Visie**

De gemeenten in de Cleantech regio ontwikkelden samen de regionale visie transitie voedsel, landbouw en landschap. Het document gaat in op de gewenste overgang naar wat een duurzaam landbouwsysteem is en wat de bijdrage van de regio daarbij zou kunnen zijn. Het document is vastgesteld door het DB op 12 december 2019. Het idee was dat de visie in 2020 besproken zou worden bij de raden van de gemeenten in de regio waarna het vastgesteld zou worden. Echter in dit proces is gebleken dat niet alle stakeholders zich voldoende gehoord voelden in het proces van totstandkoming van de visie. In het P-beraad van 19 november 2020 is door bestuurders uitgesproken dat zij het gedachtengoed zoals beschreven in de regionale visie onderschrijven en de visie willen comprimeren tot 2 A4-tjes zonder concessies te doen op de ambities. Deze gecomprimeerde visie wordt vervolgens ter reflectie aan geboden bij verschillende stakeholders. Na inhoudelijke instemming van het P-beraad wordt de gecomprimeerde visie ter vaststelling aangeboden aan het DB en ter kennisname gebracht bij de gemeenteraden. Dit vindt begin 2021 plaats.

- **Board-samenwerking en regiodeal**

De samenwerking tussen de WGR en de Strategische Board is versterkt. Er is input geleverd op de projecten binnen de regiodeal: Groene voeding(bodem), Agro Innovatie Centrum, Verwaarden ecosysteemdiensten in rurale regio. De plek en uitvoering van het Agro innovatiecentrum heeft daarbinnen extra aandacht gehad en loopt door in 2021.

- **Stikstof**

In 2020 is de stikstof problematiek actueel geworden. Door een overschrijding van de kritische depositiewaarden op Natura 2000-gebieden staat de natuur en daarmee de kwaliteit van onze groene leefomgeving onder druk. Tegelijkertijd komen hierdoor groeiambities op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen en infrastructuur in het gedrang. Stikstofreductie in alle sectoren – landbouw, bouw, industrie en mobiliteit – is dus noodzakelijk, om stikstofruimte te krijgen voor gewenste ontwikkelingen. Daarnaast is de doelstelling van natuurherstel in de landelijke en provinciale aanpak voor onze regio van belang om op in te zetten. Daarom is in de regio gezamenlijk een position paper opgesteld die namens de Cleantech Regio is aangeboden aan de provincie Gelderland. Ook wordt gewerkt aan een actieplan stikstof IJsselvallei/Uddel. Over de uitwerking en financiering zijn we in gesprek gegaan met provincie Gelderland. Het plan wordt naar verwachting vastgesteld in het eerste kwartaal van 2021 of zo snel mogelijk daarna, wat mede afhankelijk is van betrokken stakeholders zoals het waterschap, natuurorganisaties en agrarische vertegenwoordiging.

3.2.5 ALGEMEEN/LOBBY

Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Regio Deal

Een van de grootste resultaten op het gebied van de lobby in 2020 is het 'binnenhalen' van de Regio Deal geweest. Het afstemmen, ontwikkelen en indienen vond in 2019 plaats; de bestuurlijke lobby bereikte het hoogtepunt in de eerste maanden van 2020. En ook nu de Regio Deal in werking is, blijft lobby een belangrijk onderdeel van het Regio Deal-proces. De ambtelijke en bestuurlijke ontmoetingen met stakeholders van Rijk en provincies in het kader van de voortgang van de Regio Deal zijn de ideale gelegenheid om ons als Cleantech regio te blijven profileren, coalities te smeden en relevante ingangen te benutten.

Nederland Slim Benutten

Samen met beide provincies én alle Oost Nederlandse regio's zijn we gestart met de campagne Nederland Slim Benutten. De campagne toont het belang van Oost-Nederland voor heel Nederland, vraagt aandacht voor Oost in landelijke trajecten en aanpakken en dient als inspirator om in 2021 bij formatie meer aandacht te krijgen voor 'de regio'.

Tweede Kamerverkiezingen maart 2021

Naast Nederland Slim Benutten ondernemen we natuurlijk ook actie richting de verkiezingen en formatie. We hebben gewerkt aan een filmpje en een praatplaat die we onze bestuurders aanbieden om zo hun contacten aan te spreken op de kansen die er liggen in de Cleantech Regio.

Brussel

De geplande bestuurlijke bezoeken Brussel in het voor- en najaar van 2020 zijn niet doorgegaan. Tevens is onze Brusselse lobbyist halverwege het jaar vertrokken naar de provincie Overijssel. We zijn in overleg met de provincies om te kijken hoe we in de toekomst de samenwerking in Brussel beter kunnen inrichten.

Samenwerking provincies
De afgelopen tijd hebben we (achter de schermen) ook ingezet op verbeterde samenwerking met andere regio's en de provincies. Dat is natuurlijk in het traject rond de Regio Deal al intensief geweest, maar hoe kunnen we nu structureel doorpakken. Met Overijssel wordt daar inmiddels over gesproken in de vorm van een gezamenlijke (provincie en regio's) lobbyagenda, of in ieder geval de intentie om tot die agenda te komen. Een gezamenlijke agenda betekent ook meer samenwerking tussen lobbyisten onderling. Een goede ontwikkeling voor een verbindingsregio als de Cleantech Regio.

FINANCIËLE GEVOLGEN

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Innovatie	30.250	33.557	33.557
Sociaal kapitaal	30.250	33.557	33.557
Bereikbaarheid	115.132	109.045	85.414
Leefomgeving	43.834	78.300	122.652
Algemeen	71.949	73.106	76.713
Totaal lasten	**291.414**	**327.565**	**351.893**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeenten en agenda	318.643	327.565	327.565
Bijdrage provincie Gelderland	-	-	26.000
Extra bijdrage gem. Apeldoorn	35.343	-	-
Totaal baten	**353.986**	**327.565**	**353.565**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
ROP projectleider Slim en Schoon	13.900	-	-
ROP AT Osborne/Klimaatadaptatie	10.508	-	-
Reserve OP Jouw Omgevingswet	4.551	-	-
Vrijval reserve Klimaatadaptatie	92	-	-
Vrijval reserve Omgevingswet	1.149	-	2.575
Vrijval reserve frictiekosten	-	-	42.335
Vrijval reserve mobiliteit	-	-	40.000
Reserve OP frictiekosten	-	-	12.100
Totaal mutaties in reserves	**30.200**	**-**	**97.010**

Saldo na mutaties in reserves	**92.772**	**-**	**98.682**

TOELICHTING FINANCIELE VERSCHILLEN

Innovatie en sociaal kapitaal
De WGR draagt bij aan de kosten van de Board. Dit gebeurt door het inzetten van agendabudgetten voor innovatie en sociaal kapitaal (€ 67.114) en door het in kind leveren van uren vanuit het bureau Stedendriehoek. De gemeentelijke baten zijn conform de vastgestelde begroting 2020.

Bereikbaarheid
Er is dit jaar veel gebeurd rondom Mobiliteit, zoals in 3.2.3 al aangegeven zijn de effecten van de Covid-19 maatregelen goed zichtbaar geweest in de mobiliteit in 2020en is de uitrol van nieuwe acties en toepassingen beperkt geweest. Dit verklaart dat de realisatie lager uitvallen dan het voor 2020 in de begroting opgenomen bedrag.

Leefomgeving
Er is een nadeel ontstaan op het Agendabudget Leefomgeving doordat besloten is meer op inhoudelijke bijeenkomsten en projecten te gaan acteren door het uitblijven van ondersteuning op communicatiegebied. Dit nadeel is dan ook vrijwel gelijk aan het voordeel op Promotie (programma 1).

Algemeen
Nadeel op de verantwoording voor het Agendabudget Algemeen is gedeeltelijk toe te schrijven aan de Brusselreis, die niet door is gegaan vanwege Covid-19, maar waar wel kosten voor zijn gemaakt, en aan de Regio Deal en organisatieontwikkeling. Ondanks dat besloten is niet verder te gaan met de organisatieontwikkeling, zijn er wel kosten gemaakt voor de Regio Deal. Deze zijn gedekt vanuit de Reserve Overlopende Projecten voor een bedrag van € 12.100 die vorig jaar is opgenomen in de Jaarrekening 2019 voor de Regio Deal en organisatieontwikkeling (frictiekosten).

3.3 PROGRAMMA 4 SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT

3.3.1 ALGEMENE TERUGBLIK

Op dit programma worden de budgetten van de mobiliteitsprojecten weergegeven. In 2020 betreft dit de Fietsroutes en de Werkgeversaanpak. Begin 2020 is het subsidieprogramma Slimme en Schone Mobiliteit afgesloten. In 2020 resteerden daarmee de fietsroutes F50, F344 en F348, waarbij het project rond de F344 begin 2021 is afgesloten. Ook de Werkgeversaanpak, een driejarig programma, is in 2020 afgetrapt.

3.3.2 VLOT EN VEILIG FIETSEN

Fietsroute F344

In 2020 is nog aan de resterende projectonderdelen van de fietsroute N344 gewerkt (Deventer – Twello – Deventer). Dit betrof onder meer de routeaanduiding (wayfinding). De route is pilot geweest van de definitieve routering zoals die in Nederland nu standard is geworden. Ook is de realisatie van de shelters langs de route voorbereid. Vanwege vertrek van de projectleider en capaciteit en subsidieregels, is dit niet afgerond kunnen worden. Dit is voor 2021 de planning.

Fietsroute F50 & F348

In 2020 is verder gewerkt aan de ontwerpen voor de fietsroutes Deventer-Gorssel-Zutphen en Apeldoorn-Vaassen-Epe. Participatie is hierbij erg belangrijk. Hiervoor zijn in 2020, naast fysieke bijeenkomsten, vooral digitale manieren gevonden om bijeenkomsten te laten plaatsvinden. Voor een zorgvuldige besluitvorming worden voor beide routes twee tracés uitgewerkt. Besluitvorming over de ontwerpen en het vervolg zal medio 2021 plaatsvinden. Voor de route Deventer-Gorssel-Zutphen heeft de provincie Gelderland de coördinatie en voorbereiding van de besluitvorming overgenomen van de Cleantech Regio vanwege de samenhang met de weg N348. Uitvoering van deze twee routes kan bij besluitvorming over ontwerp en financiering vanaf 2021 plaatsvinden.

3.3.3 WERKGEVERSAANPAK

Als gevolg van de Covid-19 aanpak is de mobiliteit bij bedrijven sterk veranderd. Om bedrijven hierbij te helpen is de landingspagina #hoecleanreisjij gestart. Hierbij wordt intensief samengewerkt met de landelijke overheid, omliggende regio's en de provincies Gelderland en Overijssel. Naast een goedbezochte fysieke bijeenkomst in januari over duurzame mobiliteit door bedrijven, zijn verder vooral digitale bijeenkomsten gehouden, onder meer voor werkgevers in specifieke gebieden. Er zijn diverse scans uitgevoerd bij bedrijven (hoe reizen de werknemers en welke kansen voor verduurzaming bestaan?). Voor de werknemers die niet thuis konden werken is een high speed bike actie gehouden.
Ongeveer 80 werknemers hebben een week een high speed bike uitgeprobeerd als vervanging van de auto. Er zijn digitale ambassadeursbijeenkomsten georganiseerd. Hierbij wordt samen met werknemers (de ambassadeurs) bottom up bezien hoe het mobiliteitsbeleid van een bedrijf kan verduurzamen. Daarnaast is veelvuldig contact geweest met bedrijven voor duurzame mobiliteitsoplossingen, zoals een verkenning naar het vervangen van dieselbusjes door elektrische busjes.

3.3.4 LOGISTIEK

Vanuit de regio is de ondersteuning voor de zero emissie binnenstad gecontinueerd. Het vanuit de Cleantech Regio gestarte traject buur&zo (buurtconciërge) is ook in 2020 ondersteund en verder verbreed.

3.3.5 TRANSFERIA EN OVERSTAPPUNTEN

In 2020 is de regionale verkenning afgerond naar mobiliteitsknopen in wijk en dorp. In verschillende trajecten (aanbod aan deelmobiliteit, verduurzaming van mobiliteit, basismobiliteit) kunnen mobiliteitsknopen een rol spelen.

Afgesproken resultaten (werkprogramma 2020)

Voor het onderdeel vlot en veilig fietsen is conform de fasering verder gewerkt aan het bereiken van de resultaten. De besluitvorming voor de F348 en F50 zal in 2021 plaatsvinden. Dit heeft te maken met de zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming (uit te werken tracés, dialoog in Coronatijd) en de wisseling en de vacature voor de projectleider fiets.

In de samenwerking met bedrijven is het effect van de Covid-19 maatregelen goed zichtbaar geweest in de mobiliteit in 2020. Het woon-werk verkeer is sterk afgenomen. Veel maatregelen in de samenwerking met werkgevers zijn gericht op het terugbrengen van het autoverkeer in de spits. Aangezien dit effect zich voordeed vanwege de lock down en thuiswerkmaatregelen, is de aandacht verschoven naar het helpen van bedrijven naar een structureel ander mobiliteitsbeleid en het stimuleren van verduurzaming. Vanwege de uitzonderlijke situatie is de uitrol van nieuwe acties en toepassingen beperkt geweest.

Naast de inzet door de regio is in 2020 een financiële inzet van circa € 300.000 geleverd door Rijk en provincies. Tevens hebben diverse bedrijven bijgedragen aan de maatregelen om de mobiliteit te verduurzamen en de bereikbaarheid van de regio te verbeteren.

FINANCIËLE GEVOLGEN

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Slimme en schone mobiliteit	1.273.731	-	-
Fietsroutes	10.238	799.500	312.855
Werkgeversaanpak 2019	0	304.000	201.781
Totaal lasten	**1.283.969**	**1.103.500**	**514.636**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Slimme en schone mobiliteit	1.212.961	-	-
Fietsroutes	10.238	799.500	312.855
Werkgeversaanpak 2019	0	304.000	201.781
Totaal baten	**1.223.199**	**1.103.500**	**514.636**

Saldo	**-60.770**	-	-

3..4 PROGRAMMA 5: UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN

Dit programma bevat de diverse uitvoeringsovereenkomsten. De beleidsinhoudelijke toelichting vindt u in de voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk.

In het geval van de Toekomstbestendige binnensteden en levendige dorpskernen was de geplande einddatum 31/12/2019. Deze is niet gehaald. In 2020 is deze overeenkomst wel afgerond.

Package Deal Fiets
Ook is op enkele bedrijventerreinen de package deal Fiets gestart: er zijn maatregelen genomen om het fietsgebruik te bevorderen en tegelijk verbeteren bedrijven hun voorzieningen en wordt gezamenlijk een campagne gevoerd. In verband met het vertrek van de projectleider fiets, heeft inhuur plaatsgevonden. Zodoende is in 2020 gestart met de uitvoering. In 2021 wordt dit afgerond.

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Slimme en schone mobiliteit	80.721	38.744	32.112
Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	185.913	12.252	44.156
Package deal fiets	-	-	10.670
Totaal lasten	**266.633**	**50.996**	**86.938**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage provincie uitvoeringsovk SSM	8.655	38.744	32.112
Bijdrage gemeenten uitvoeringsovk TBDK	55.522	12.252	44.156
Bijdrage provincie uitvoeringsovk TBDK	130.390	-	-
Bijdrage provincie package deal fiets	-	-	10.670
Totaal baten	**194.567**	**50.996**	**86.938**

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage ROP 2016 uitvoeringsovk SSM	72.067	-	-
Totaal mutaties in reserves	**72.067**	-	-

Saldo na mutaties in reserve	-	-	-

4. VERPLICHTE PARAGRAFEN

4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.
Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

Weerstandscapaciteit
De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten. Wel is sprake van een bestemmingsreserve, te weten de reserve Overlopend projectbudget.

Risico's
Medio 2020 is door de secretaris, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico´s voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is.

Kengetallen
De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

1. a **netto schuldquote**: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. De regio heeft geen langlopende leningen meer, deze zijn in 2015 afgelost. Het kengetal fluctueert met het in "kas" hebben van voorschotten van subsidies.
   b **netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.
2. solvabiliteitsratio: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
3. **grondexploitatie;** Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de regio Stedendriehoek.
4. **structurele exploitatieruimte**: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
5. **belastingcapaciteit**: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de regio Stedendriehoek.

Het opstellen van de begroting t+1 (t is het huidige jaar) valt gelijktijdig met opstellen van de jaarstukken voor jaar t-1. Vanwege deze werkwijze is het voor de regio niet mogelijk om kengetallen te berekenen op begrotingsbasis.

Kengetallen	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Netto schuldquote	-3,68%	-9,50%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-3,68%	-9,50%
Solvabiliteitsratio	5,61%	7,41%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Resumé: het weerstandsvermogen van de regio Stedendriehoek is niet groot. Indien onverhoopt de regio op enig moment niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.

4.2 FINANCIERING

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddo zijn van toepassing.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan het bedrag dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien de regio boven deze limiet uit komt, moet overgegaan worden op een vaste geldlening. De kasgeldlimiet was voor het jaar 2020 bepaald op 8,2%.

Kasgeldlimiet		
begroting 2020 primair		1.215.379
begroting 2020 na wijziging		2.369.875
rekening 2020		1.767.363
percentage		8,2%
begroting 2020 primair	kasgeldlimiet	99.661
begroting 2020 na wijziging	kasgeldlimiet	194.330
wettelijke ondergrens (wet FiDo)		300.000
maximaal saldo rek cf. schatkistbankieren	kasgeldlimiet	250.000
rekening 2020	kasgeldlimiet	144.924

Er zijn in 2020 vier begrotingswijzigingen door de Regioraad goedgekeurd in december 2020 voor subsidies en bijdragen aan de volgende projecten en activiteiten:

1. € 304.000 middels subsidies en bijdragen van gemeenten zal worden besteed ten behoeve van de Werkgeversaanpak 2019;
2. € 799.500 middels subsidies en bijdragen van gemeenten zal worden besteed ten behoeve van de snelfietsroutes F344, F50 en F348;
3. € 38.744 middels bijdragen vanuit de uitvoeringsovereenkomst met de Provincie Gelderland voor Slimme en schone Mobiliteit;
4. € 12.252 middels bijdragen vanuit de uitvoeringsovereenkomst met de Provincie Gelderland voor Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en er geldt een wettelijke ondergrens van € 2.500.000. Deze wettelijke ondergrens heeft een positieve uitwerking voor de regio, namelijk meer financiële ruimte (€ 2,5 miljoen ten opzichte van begrote norm (na wijziging) € 473.975 en gerealiseerde norm € 353.533). Zie onderstaande tabel.

Renterisiconorm		
begroting 2020 primair		1.215.379
begroting 2020 na wijziging		2.369.875
rekening 2020		1.767.363
percentage		20,0%
begroting 2020 primair	renterisiconorm	243.076
begroting 2020 na wijziging	renterisiconorm	473.975
wettelijke ondergrens (wet FiDo)		2.500.000
Rekening 2020	renterisiconorm	353.533

Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

Relatiebeheer
De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde "werkrekening" geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist. Bedragen boven de € 250,000 worden automatisch afgeroomd.

Kwartaalsaldi Schatkistrekening	
Eerste kwartaal	€ 369.259
Tweede kwartaal	€ 166.651
Derde kwartaal	€ 1.119.399
Vierde kwartaal	€ 1.510.870

Liquiditeitenbeheer
De invoering van het schatkistbankieren brengt met zich mee dat er niet meer dan € 250.000 op de lopende rekening als saldo aanwezig mag zijn. Het meerdere wordt afgeroomd ten gunste van de schatkist. Over deze schatkistrekening bedraagt deze rentevergoeding "€ 0".

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie
De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. De regio streeft naar een minimale variant, zoals past bij het huidige kleine en flexibele regiobureau. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening
Vanwege de wijziging in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (april 2009) kan de regio via de begroting en jaarrekening de provincie informeren over de stand van de kasgeldlimiet. Bij drie kwartalen overschrijding van de limiet is het wel nodig dat de regio alsnog drie kwartaalrapportages toezendt aan de toezichthouder met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. Dit is voor de regio in 2020 niet van toepassing geweest.

4.3 BEDRIJFSVOERING
De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel, organisatie en huisvesting
Het bureau bestaat per 31 december 2020 formeel uit 6,7 fte. De huidige medewerkers zijn werkzaam op basis van detachering en inhuur bij het bureau Stedendriehoek. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio (en de regiogemeenten) in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. De regio is gehuisvest in het gemeentehuis in Twello.

Informatisering en automatisering, financieel beheer en communicatie
Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst.
De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn. Voor communicatie wordt steeds vaker de digitale variant gekozen in plaats van een boekje of andere vorm van drukwerk. De regio werkt grotendeels "papierloos" en heeft hiervoor iPads aangeschaft. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van programma Corsa, welke via gemeente Voorst wordt afgenomen. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd.

4.4 RECHTMATIGHEID
In het kader van rechtmatigheid dient elk jaar een geactualiseerd normenkader te worden vastgesteld: dit normenkader betreft alle regelgeving waarin de kaders voor het "reilen en zeilen" van de regio worden genoemd, zowel extern (wet- en regelgeving) als intern (zogenaamde eigen verordeningen en regelingen).

In de financiële verordening is opgenomen dat het DB eenmaal per bestuursperiode zorgdraagt voor interne toetsing op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, rechtmatigheid van de beheershandelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen van de regio Stedendriehoek (artikel 6). Voor het jaar 2020 is de interne controle uitgevoerd door Adlasz Support uit Apeldoorn.

HOOFDSTUK 5 JAARREKENING

5.1 GRONDSLAGEN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans
Vaste activa
De regio Stedendriehoek beschikt niet over vaste activa.

Vlottende activa
Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Vaste schulden
De Regio heeft geen vaste schulden.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Er zijn geen leningen door ons gewaarborgd.

5.2 BALANS PER 31 DECEMBER 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	338.474	1.388.771
Uitzettingen Rijksschatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	1.510.870	123.412
	1.849.344	1.512.183
Liquide middelen		
Banksaldi	249.965	59.422
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	163.030	59.829
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	-	31.097
	163.030	90.926
Totaal vlottende activa	**412.995**	**150.348**
TOTAAL	**2.262.339**	**1.662.531**

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	0	2.575
Gerealiseerd resultaat	172.600	94.435
Totaal vaste passiva	**172.600**	**97.010**
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	261.854	341.544
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	1.827.885	1.223.977
Totaal vlottende passiva	**2.089.739**	**1.565.521**
TOTAAL	**2.262.339**	**1.662.531**

5.3 TOELICHTING OP DE BALANS

5.3.1 VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2020	31-12-2019
Gemeente Apeldoorn	42.888	130.167
Gemeente Apeldoorn extra bijdrage	16.573	52.343
Gemeente Brummen	31.348	48.497
Gemeente Deventer	-	72.610
Gemeente Epe	-	82.150
Gemeente Lochem	60.750	72.239
Gemeente Heerde	-	6.090
Gemeente Voorst	-	11.224
Gemeente Zutphen	38.000	56.094
Provincie Gelderland	44.047	143.885
Regio Twente	4.593	-
Strategische board	-	4.642
Rijksoverheid	-	666.882
BTW	100.275	41.948
Totaal	**338.474**	**1.388.771**

Het betreft hier de openstaande posten bij gemeenten en andere overheden op balansdatum. Door de in 2019 ontvangen subsidie-afrekening welke per balansdatum 31-12-2019 waren opgenomen is het saldo per 31-12-2020 aanzienlijk lager dan voorgaand jaar.

Uitzettingen in 's Rijksschatkist met rente typische looptijd korter dan één jaar

Schatkistrekening looptijd < 1 jaar	31-12-2020	31-12-2019
BNG – schatkistrekening Rijk	1.510.870	123.412
Totaal	**1.510.870**	**123.412**

Het bedrag in de schatkist is in 2020 hoger dan in 2019. Het saldo fluctueert met het in kas hebben van vooruit ontvangen subsidievoorschotten.

Liquide middelen
Banksaldi

Banksaldi	31-12-2020	31-12-2019
BNG - regio algemeen	249.965	59.422
Totaal	**249.965**	**59.422**

De regio bankiert alleen bij de BNG. Wanneer het saldo boven de € 250.000 komt vindt er automatisch een afroming plaats van het meerdere naar de schatkistrekening.
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 financiering.

Overlopende Activa
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen.

Rekening 2020	31-12-2019	toevoeging	Vrijval	aanwending	31-12-2020
Subsidie Slim en Schoon 2018	59.829	-	59.829	-	0
Subsidie Werkgeversaanpak	-	163.031	-	-	163.031
Totaal	**59.829**	**163.031**	**59.829**	**-**	**163.031**

Subsidie Slim en Schoon
De opvolger van het project BBV: het project is in 2019 geheel afgerond. Van de provincies Overijssel en Gelderland is in 2020 € 59.829 ontvangen voor de definitieve afrekening van dit project.

Werkgeversaanpak
Voor de werkgeversaanpak van de Cleantech Regio zijn vanuit het Klimaatakkoord (tranche 2018) middelen toegekend. Deze zijn in het BO MIRT van 2018 door de Minister van I&W bekrachtigd. Het project staat gepland tot en met 2023.

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Overige nog te ontvangen bedragen	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op derden	-	31.097
Totaal	**-**	**31.097**

De vordering eind 2019 betrof een dubbele betaling aan een leverancier. Het geld is begin 2020 terugontvangen.

5.3.2 VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Eigen vermogen	31-12-2019	Resultaat bestemming	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2020
Overlopend projectbudget	2.575	94.435	-	12.100	84.910	0
Totaal bestemmingsreserves	**2.575**	**94.435**	**-**	**12.100**	**84.910**	**0**
Resultaat boekjaar	94.435	-94.435	172.600	-	-	172.600
Totaal	**97.010**	**0**	**172.600**	**12.100**	**0**	**172.600**

Bestemmingsreserves
Overlopend projectbudget
De reserve Overlopend projectbudget (ROP) is ingesteld bij de jaarrekening 2010 ten behoeve van overlopende projectgelden. Het is onderverdeeld in jaarschijven die samen de ROP vormen. Er resteerde eind 2019 enkel een reserve ten behoeve van activiteiten rondom de Omgevingswet ter grootte van € 2.575.
Vanuit resultaatbestemming 2019 is € 54.435 gereserveerd voor frictiekosten gerelateerd aan de regio deal en organisatieverandering en € 40.000 is vrijgemaakt als extra budget voor mobiliteitsprojecten in 2020.
In 2020 zijn de niet bestede reserves vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat 2020.

Overlopende project budgetten 2020	31-12 2019	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	31-12 2020
Omgevingswet	2.575	-	2.575	-	-
Frictiekosten	-	54.435	42.335	12.100	-
Mobiliteitsprojecten	-	40.000	40.000	-	-
Totaal	**2.575**	**94.435**	**84.910**	**12.100**	**0**

In 2020 is € 12.100 van de reserve overlopende post voor frictie aangewend (zie toelichting onder financiën bij paragraaf 3.2.5).

Gerealiseerd resultaat 2020

Resultaat	31-12-2020	31-12-2019
Bestemming Gerealiseerd exploitatieresultaat	172.600	94.435
Totaal	**172.600**	**94.435**

Bestemming resultaat boekjaar 2020
In 2021 wordt aan het bestuur een voorstel voor resultaatbestemming van € 172.600 ter besluitvorming voorgelegd.

5.3.3 VLOTTENDE PASSIVA

Overlopende Passiva
Nog te betalen bedragen

Nog te betalen 2020	31-12-2020	31-12-2019
Diverse loonkosten (inhuur en detachering)	133.826	161.787
Exploitatielasten bureau	18.851	3.408
Communicatie	9.887	509
Agendabudgetten	30.292	37.203
Uitgaven Slimme en schone mobiliteit	64.519	138.636
Overige	4.478	-
Totaal	**261.854**	**341.543**

Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen.

	31-12 2019	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	31-12 2020
Beter Benutten Vervolg (BBV)	833.611	577.927		137.065	1.274.473
Fietsruggengraat (niet BBV)	139				139
Vliegwiel binnensteden	74.477			44.156	30.321
Uitvoeringsovereenkomst SSM	104.042			32.112	71.930
Fiets bijdragen/NBd.	4.177				4.177
Bijdragen fiets	207.531			175.790	31.741
Package Deal	-	280.000		10.670	269.330
Werkgeversaanpak 2020	-	145.774			145.774
Totaal	1.223.977	1.003.701	-	399.793	1.827.885

Beter benutten vervolg
Het project Beter Benutten Vervolg (BBV) is in de zomer van 2018 afgerond. De verantwoordingen zijn eind september 2018 aangeleverd bij de subsidieverstrekkers. Begin 2020 zijn de subsidievaststellingen ontvangen. Eind 2020 bestaat er een terugbetalingsverplichting richting de provincie Overijssel en wordt een bedrag van € 424.500 heringezet voor de aanleg van fietssnelwegen.

Fietsruggengraat (niet BBV)
Hier staat nog een minimaal bedrag. In 2021 zal een besluit genomen worden wat er met deze gelden moet gebeuren.

Vliegwiel Binnensteden
Voor het vliegwiel Binnensteden is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten tussen de provincie Gelderland en de regio Stedendriehoek. De regio en provincie hebben hier beide € 140.000 voor gereserveerd (€ 20.000 per gemeente) wat beschikbaar is voor het uitvoeren van opdrachten. De bijdragen van de gemeente zijn begin 2017 ontvangen. Bij de provincie lag de wens om dit project in 2020 af te ronden. Er lopen nog activiteiten, maar er zullen geen nieuwe activiteiten meer bijkomen in het huidige project. Er rest slechts nog afronding van de geaccordeerde projecten.

Uitvoeringsovereenkomst Slimme en schone mobiliteit (SSM)
In jaarrekening 2017 is aangegeven dat de provincie en de regio op een andere met elkaar samenwerken via zogenaamde uitvoeringsovereenkomsten. Voor de uitvoering van diverse projecten inzake Slimme en schone mobiliteit ontvangt de regio cofinanciering van de provincie. Er is voor gekozen om de toevoeging en de aanwending niet te salderen. Hierdoor is beter inzichtelijk wanneer gelden de organisatie in- en uitgaan.

VO Fiets
In 2019 zijn facturen verstuurd voor gelden die reeds in 2018 waren toegezegd. Deze bedragen zijn als vooruit ontvangen op de balans opgenomen. In 2020 is de bijdrage aan de gemeente Voorst in rekening gebracht, welke al eerder was toegezegd. In 2020 is verder gewerkt aan de ontwerpen voor de fietsroutes Deventer-Gorssel-Zutphen en Apeldoorn-Vaassen-Epe. Participatie is hierbij erg belangrijk. Hiervoor zijn in 2020, naast fysieke bijeenkomsten, vooral digitale manieren gevonden om dit te laten plaatsvinden. Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming worden voor beide routes twee tracés uitgewerkt. Besluitvorming over de ontwerpen en het vervolg zal medio 2021 plaatsvinden.

Packagedeal
De package deal Fiets is gestart op enkele bedrijventerreinen: er zijn maatregelen genomen om het fietsgebruik te bevorderen en tegelijk verbeteren bedrijven hun voorzieningen en wordt gezamenlijk een campagne gevoerd. Eind september 2020 is het voorschot van € 280.000 ontvangen van de provincie Gelderland; het project loopt door in 2021.

Werkgeversaanpak
Voor de werkgeversaanpak van de Cleantech Regio zijn vanuit het Klimaatakkoord (tranche 2018) middelen toegekend. Deze zijn in het BO MIRT van 2018 door de Minister van I&W bekrachtigd. Het project staat gepland tot en met 2023.

5.3.4 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN
Er loopt een huurovereenkomst met de gemeente Voorst voor de huisvesting van de Regio tot en met 31-12-2021. Daarnaast is er een leaseovereenkomst voor een auto voor de Strategische Board; deze overeenkomst heeft een looptijd tot en met 18-04-2021.

5.4 OVERZICHT BATEN EN LASTEN 2020

	Begroting 2020 primitief			Begroting 2020 na wijzigingen			Rekening 2020			Verschillen 2020		
Omschrijving	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
Public relations	96.747	96.747	-	96.747	96.747	-	75.402	96.747	21.345	-21.345	-	21.345
Bureau Stedendriehoek	791.067	791.067	-	791.067	791.067	-	738.494	791.067	52.573	-52.573	-	52.573
Totaal bestuur en bureau	**887.814**	**887.814**	**-**	**887.814**	**887.814**	**-**	**813.896**	**887.814**	**73.918**	**-73.918**	**-**	**73.918**
Agenda Stedendriehoek	327.565	327.565	-	327.565	327.565	-	351.893	353.565	1.672	24.328	26.000	1.672
Agenda Stedendriehoek	**327.565**	**327.565**	**-**	**327.565**	**327.565**	**-**	**351.893**	**353.565**	**1.672**	**24.328**	**26.000**	**1.672**
Slimme en schone mobiliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fietsroutes	-	-	-	799.500	799.500	-	312.855	312.855	-	-486.645	-486.645	-
Werkgeversaanpak 2019	-	-	-	304.000	304.000	-	201.781	201.781	-	-102.219	-102.219	-
BBV en SSM	**-**	**-**	**-**	**1.103.500**	**1.103.500**	**-**	**514.636**	**514.636**	**-**	**-588.864**	**-**	**-**
Uitv.ovk. slimme en schone mobiliteit	-	-	-	38.744	38.744	-	32.112	32.112	-	-6.632	-6.632	-
Uitv.ovk. binnensteden en dorpskernen	-	-	-	12.252	12.252	-	44.156	44.156	-	31.904	31.904	-
Package deal fiets	-	-	-	-	-	-	10.670	10.670	-	10.670	10.670	-
Uitvoeringsovereenkomsten	**-**	**-**	**-**	**50.996**	**50.996**	**-**	**86.938**	**86.938**	**-**	**35.942**	**35.942**	**-**
Saldo baten en lasten	**1.215.379**	**1.215.379**	**-**	**2.369.875**	**2.369.875**	**-**	**1.767.363**	**1.816.953**	**75.590**	**-602.512**	**-**	**75.590**
Reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	12.100	12.100	-	12.100	12.100
Vrijval reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	84.910	84.910	-	84.910	84.910
Resultaat na reserves	**1.215.379**	**1.215.379**	**-**	**2.369.875**	**2.369.875**	**-**	**1.767.363**	**1.939.963**	**172.600**	**-602.512**	**-429.912**	**172.600**

De rekening 2020 sluit met een voordeel van € 75.590 voor mutatie reserves.

Resumé saldi rekeningkolom (behoudens afrondingen)

Programma 1 Bestuur en Bureau	73.918	V	
Programma 2 Agenda Stedendriehoek	1.672	V	
Programma 5 Uitvoeringsovereenkomsten	-		+
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**75.590**	**V**	
Onttrekking reserve overlopend projectbudget	12.100	V	+
Vrijval reserve overlopende projecten	84.910	V	+
Saldo na mutaties reserves 2020	**172.600**	**V**	

Voorstel jaarrekening
In 2021 wordt een voorstel resultaatbestemming 2020 geagendeerd voor het bestuur.

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen
In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorziene posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Progr.	Begroot baten	Begroot lasten	Realisatie baten	Realisatie lasten
Overhead					
Bestuur en Bureau	1 / 2		852.715		788.273
Vennootschapsbelasting	-		n.v.t.		n.v.t.
Onvoorzien	-		n.v.t.		n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen					
Bijdragen gemeenten	1 / 2	1.215.379		1.215.379	
Bijdrage provincie	2	-		26.000	

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.
Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen
De regio kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Buiten een reserve overlopend projectbudget zijn er geen reserves. Er vindt wel jaarlijks een onttrekking en/of storting plaats in de reserve overlopend projectbudget; echter het gaat hier om jaarlijks te bepalen mutaties, welke ter besluitvorming aan de regioraad worden voorgelegd.

Verschillen en begrotingenrechtmatigheid exploitatie 2020
In het kader van begrotingsrechtmatigheid informeert de regio via financiële rapportages het bestuur over mogelijke over- en onderschrijdingen. De kosten van de producten van de regio worden immers gedekt door gemeentelijke bijdragen. In dat kader is het van belang om in deze rapportages het te verwachten saldo van het boekjaar onderbouwd bij benadering af te geven. De regio probeert zo veel mogelijk binnen het budget te blijven; dat is het beleid van de regio.

In 2020 zijn de lasten op programma 2 overschreden met € 24.328, tegenover deze hogere lasten staan hogere baten met een omvang € 26.000.
Voor de uitvoeringsovereenkomsten zijn projectlijsten opgesteld in afstemming met gemeenten en provincies. Volgens deze lijsten worden projecten uitgevoerd. In 2020 is hard gewerkt om zoveel mogelijk projecten van deze lijsten te verwezenlijken. Een aantal projecten worden in 2021 uitgevoerd.
In 2020 zijn de lasten op programma 5 overschreden met € 35.942, tegenover deze hogere lasten staan hogere baten.

Mutatie reserves
Op hoofdlijnen zijn bestemde overlopende projectbudgetten ingezet en is door middel van een begrotingswijziging toegekend voor inzet van de agendabudgetten.

Overzicht totale incidentele baten en lasten in 2020
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de jaarverantwoording. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alleen de programma's 1 Bestuur en bureau en 2 Agenda Stedendriehoek kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van de gelden op programma 2 is echter wel incidenteel. De regioraad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Onderstaand een overzicht van de incidentele posten.

Incidentele baten en lasten	Progr.	Begroot baten	Begroot lasten	Realisatie baten	Realisatie lasten
Agenda Stedendriehoek	2	-	327.565	-	351.893
Slimme en schone mobiliteit	4	1.103.500	1.103.500	514.636	514.636
Uitvoeringsovereenkomsten	5	50.996	50.996	86.938	86.938
Bijdrage uit reserves		-	-	12.100	-
Vrijval reserves		-	-	84.910	-
Totaal		**1.154.496**	**1.482.061**	**698.584**	**953.467**

De hierboven opgenomen programma's worden gedekt uit incidentele baten bestaande uit cofinanciering, bijdragen en subsidies. Bij de verantwoording per programma is een nadere toelichting op de posten opgenomen.

Mutatie reserves 2020

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage ROP frictiekosten	-	-	12.100
Bijdrage ROP projectleider SSM	13.900	-	-
Bijdrage ROP AT Osborne/klimaatadaptatie	10.508	-	-
Bijdrage ROP jouw Omgevingswet	4.551	-	-
Bijdrage ROP 2016 uitv.ovk. SSM	72.067	-	-
Vrijval reserve Klimaatadaptatie	92	-	-
Vrijval reserve Omgevingswet	1.149	-	2.575
Vrijval reserve Frictiekosten	-	-	42.335
Vrijval reserve Mobiliteit	-	-	40.000
Totaal baten	**102.267**	**-**	**97.010**

Resultaat 2020

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-7.865**	**-**	**75.590**
Mutaties reserve frictiekosten	-	-	12.100
Mutaties reserve storting ROP	101.026	-	-
Mutaties reserves: vrijval t.g.v. resultaat	1.241	-	84.910
Gerealiseerd resultaat na mutaties reserves	**94.402**	**-**	**172.600**

Resultaatbestemming			
Reservering frictiekosten	54.402	-	-
Reservering mobiliteitsprojecten	40.000	-	-
Totaal resultaatbestemming	**94.402**	**-**	**-**

5.5 WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op regio Stedendriehoek van toepassing zijnde regelgeving: artikel 1.2.1. h. WGR.
Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor regio Stedendriehoek is € 178.667 naar rato van de duur en omvang van het dienstverband.

In 2020 zijn door de regio Stedendriehoek geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen.
De leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de regio Stedendriehoek, allen genoemd in paragraaf 3.1.1 van deze jaarstukken, vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar werken zonder bezoldiging.

De secretaris van de regio Stedendriehoek moet eveneens worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT. In 2019 is de functie van secretaris overgegaan van mevrouw C.W. Verheggen naar mevrouw I. Lijnema. De huidige secretaris, mevrouw I. Lijnema, is gedetacheerd vanuit de gemeente Apeldoorn. Mevrouw C.W. Verheggen werd gedetacheerd vanuit de provincie Gelderland. De omvang van de functie bedraagt 32 uur per week. De kosten 2020 bedragen € 120.959 (afgerond) exclusief BTW. Op de factuur worden de totale loonkosten aan de regio rekening gebracht.

Bedragen x € 1	**I. Lijnema**	**I. Lijnema**	**C.W. Verheggen**	**C.W. Verheggen**
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris	Secretaris	Secretaris
Kalenderjaar	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[01/01] – [31/07]	[01/08] – [31/12]	N.v.t.	[01/01] – [31/07]
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	5	N.v.t.	7
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0.80 (32 uur per week)	N.v.t.	N.v.t.	0,72 (28,8 uur per week)
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 148.600	€ 129.500	N.v.t.	€ 129.500
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 278.100		€ 90.553	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 65.700	€ 40.521	N.v.t.	€ 50.994
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 106.221		€ 50.994	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 106.221**		**€ 50.994**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t.	

Gegevens 2020	
Bedragen x € 1	**I. Lijnema**
Functiegegevens	Secretaris
Kalenderjaar	**2020**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/08] – [31/12]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0.80
Diensbetrekking	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 51.596
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	*€ 51.596*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 178.667
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 178.667
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

5.6 TAAKVELDENOVERZICHT

Taakveld	Omschrijving	Begroot 2020 na wijziging baten	Begroot 2020 na wijziging lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 lasten
	Kosten bestuur		2.593		206
	Bestuurlijke bijeenkomsten en vergaderkosten		7.469		9.686
	Accountantskosten		25.037		15.731
Bestuur		-	35.099	-	25.623
	Cleantech Monitor		10.477		9.920
	Tekst- en beeldproducties		26.193		24.745
	Website en promotie		24.978		15.114
	Personeelskosten		615.949		568.012
	Ondersteuning personeelszaken		1.053		-
	Lidmaatschappen, abonnementen, ed.		1.161		557
	Representatie		3.909		4.218
	Kosten werkplek (automatisering, meubilair, ed.)		94.571		95.403
	Kosten controller en administratie		74.232		70.286
	Kosten betalingsverkeer en rente rekening-courant		192		18
Ondersteuning organisatie		-	852.715	-	788.273
	Agenda stelpost algemeen		73.106		76.713
	Bijdragen Provincie Gelderland RPW			26.000	
	Bijdragen gemeenten t.b.v. jaarlijkse exploitatie	1.215.379		1.215.379	
Overige baten en lasten		1.215.379	73.106	1.241.379	76.713
Mutaties reserve				12.100	
Vrijval reserve ten gunste van exploitatie				84.910	
Resultaat rekening baten en lasten			-		172.600
Bestuur en ondersteuning		-	-	-97.010	172.600
Verkeer en vervoer	Agenda				
	Uitvoeringskosten				
	Bereikbaarheid		109.045		85.414
Verkeer en vervoer		-	109.045	-	85.414
Economische ontwikkeling	Agenda stelpost innovatie		33.557		33.557
Economie		-	33.557	-	33.557
Samenkracht en burgerparticipatie	Agenda stelpost sociaal kapitaal		33.557		33.557
Sociaal domein		-	33.557	-	33.557
Structuurplannen en -visie	Agenda stelpost leefomgeving		78.300		122.652
	Uitvoeringsovereenkomst toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen				
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			78.300	-	122.652
Totaal		1.215.379	1.215.379	**1.338.389**	**1.338.389**